

Informācija medijiem
2018. gada 7. decembrī

Slimnīcu biedrība: ja netiks rasts risinājums, slimnīcas uz vairākām dienām mēnesī nāksies slēgt

7. decembrī, Latvijas Slimnīcu biedrība (LSB) paziņoja – ja draudošajai veselības aprūpes krīzei netiks rasts tūlītējs risinājums, no nākamā gada slimnīcas būs spiestas vairākas dienas mēnesī savas durvis slēgt. Stājoties spēkā Satversmes tiesas spriedumam būtiski samazināt mediķu darba virsstundu skaitu, medicīnas iestādēm nāksies to darīt, lai nepārkāptu esošo Darba likumu. Vienlaikus, lai risinātu krīzes situāciju, medicīnas darbinieki ir pretimnākoši pārejas periodam un vairāk nekā 1200 mediķu ir apliecinājuši gatavību turpināt strādāt līdzšinējās virsstundas, par tām saņemot apmaksu.

“Virsstundu samazinājums no nākamā gada 1. janvāra, apvienojumā ar arvien pieaugošo ārstu un medicīnas māsu trūkumu Latvijas slimnīcās, nozīmēs, ka mediķi nespēs aprūpēt pacientus pašreizējā apjomā. Atkarībā no apkalpojošā personāla skaita, slimnīcas vai nu nāksies 2-10 dienas mēnesī slēgt, nesniedzot arī neatliekamās medicīniskās palīdzības pakalpojumus, vai būs jāšina darba laiki,” saka Jevgēņijs Kalējs, Latvijas Slimnīcu biedrības valdes priekšsēdētājs.

“Sekas būs traģiskas. Pirmkārt, cietīs pacienti, kuri, nespējot laikus saņemt tūlītēju palīdzību, nīks garās rindās vai būs spiesti doties uz kaimiņu pilsētu traumpunktiem. It sevišķi akūta situācija var izvērsties reģionos. Bet ilgtermiņā, ņemot vērā, ka virsstundu samazinājums būtiski ietekmēs arī darba samaksas apjomu, ir paredzama darbinieku aizplūšana uz privāto sektoru vai ārvalstīm, tādējādi vēl vairāk padziļinot krīzi veselības aprūpes nozarē,” saka J. Kalējs.

Patlaban, medicīnas personāls vidēji strādā 1.5 slodzi jeb aptuveni 58 stundas nedēļā. Pēc Satversmes tiesas sprieduma stāšanās spēkā, 2019. gadā nedēļas kopējais stundu skaits nedrīkstēs pārsniegt 53 stundas jeb 1.3 slodzi, savukārt no 2020. gada tas tiks samazināts līdz 48 stundām nedēļā. Šī gada maijā Satversmes tiesa lēma, ka Ārstniecības likums, kas nosaka mediķu samaksu par pagarināto normālo darba laiku, neatbilst Satversmei, un to atcēla.

“Pašreizējais virsstundu skaita samazinājums nozīmēs, ka, sākot ar nākamā gada 1. janvāri, pacientu ar lauztu kāju no Saldus neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests nogādās uz tuvāko steidzamās medicīniskās palīdzības punktu Kuldīgā, kur paziņos, ka tur 16 stundu darba laiks ir tikko beidzies. Tālāk pacientu vedīs uz 50 kilometru attālo Ventspili, bet arī tur slimnīcas durvis jau būs slēgtas. Liepājas reģionālā slimnīca paziņos, ka lielā pacientu skaita dēļ ir izsludināta ārkārtas situācija un jaunus slimniekus nav iespējams uzņemt. Visbeidzot lauztās kājas īpašnieku vedīs uz Rīgu. Kurš patients ir gatavs šādam neprātam?” saka J. Kalējs.

Mediķi virsstundām gatavi

Vienlaikus mediķi ir gatavi būt pretimnākoši un piedāvā pārejas periodā turpināt strādāt līdzšinējās virsstundas. To apliecina vairāk nekā 1200 Latvijas ārstniecības personāla paraksti, ko savākusi Slimnīcu biedrība. Lai nepieļautu krīzi veselības aprūpē, it sevišķi, neatliekamās medicīniskās palīdzības sektorā, biedrība lūdz Saeimas deputātus atbalstīt pieļaujamo virsstundu skaita palielināšanu tiem mediķiem, kas izteikuši tam piekrišanu, un veikt nepieciešamos grozījumos Ārstniecības un Darba likumos. Tāpat ir nepieciešams papildus valsts finansējums virsstundu samaksai.

Lai ilgtermiņā uzlabotu veselības aprūpi un neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu nepārtrauktā 24 stundu režīmā, Slimnīcu biedrība rosina valsti nodrošināt nepieciešamo jauno speciālistu sagatavošanu pietiekamā apjomā, kā arī garantēt konkurētspējīgu atalgojumu, kas pielīdzināms darba samaksai privātā sektorā. Tāpat biedrība aicina ļaut ārstiem, kas ieguvuši ārsta kvalifikāciju, strādāt patstāvīgi, kā arī atļaut rezidentiem un ārstu palīgiem strādāt slimnīcu steidzamās medicīniskās palīdzības punktos bez uzraugošā ārsta klātbūtnes.

Slimnīcu biedrības rīkotajā sanāksmē piedalījās Latvijas Veselības un sociālās aprūpes arodbiedrības vadītājs Valdis Keris, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta direktore Liene Cipule, Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas vadītājs Imants Paeglītis, ar situāciju reģionos iepazīstināja SIA "Ziemeļkurzemes reģionālās slimnīca" valdes priekšsēdētājs Juris Lācis un SIA "Ogres rajona slimnīca" valdes priekšsēdētājs Dainis Širovs.

Saeimu pārstāvēja Labklājības ministrs Jānis Reirs (JV), deputāti Uldis Līkops un Vitālijs Orlovs (Saskaņa), Ilze Indrikšone (NA), Evita Zālīte-Grosa un Normunds Žunna (JKP). Uz tikšanos neieradās Sociālo un darba lietu komisijas vadītājs Andris Skride, kā arī Budžeta komisijas vadītājs Mārtiņš Bondars.

Kā ziņots, novembrī Latvijas Slimnīcu biedrība izsludināja brīdinājumu par ārkārtas situāciju veselības aprūpē no nākamā gada 1. janvāra. Likuma grozījumi paredz virsstundu darba ierobežojumus, kas var būtiski ietekmēt ne tikai medikū atalgojumu, bet arī apdraudēt neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanu iedzīvotājiem slimnīcās nepārtrauktā diennakts režīmā. Tiekoties Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes (NTSP) Veselības aprūpes nozares apakš padomei, tika panākta iespējamā vienošanās par trīs gadu pārejas periodu, kurā atļautais medikū virsstundu skaits nepārsniedz 60 stundas nedēļā jeb 240 stundas mēnesī. Gala lēmums sagaidāms nākamajā Trīspusējās padomes sēdē š.g. 18. decembrī.